

Олеся Іванівна Дзира,
кандидат історичних наук
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського

ВІТЧИЗНЯНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ КАНАДИ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

У статті систематизовано основний масив вітчизняної історіографії, виділено загальні та спеціальні дослідження з теми. Проаналізовано науковий доробок українських учених, створений як у добу Радянської держави, так і в часи незалежності України, що стосується еміграції українців до Канади, суспільно-політичного життя діаспори в міжвоєнний період і впливу на нього імміграційної політики країни.

Ключові слова: наукові дослідження, вітчизняна історіографія, українська діаспора, Канада.

Історія зарубіжного українства, яке складає великий відсоток від українства в цілому, є невід'ємною частиною світової наукової думки і входить до кола інтересів сучасних вітчизняних дослідників. Її подальше плідне вивчення вимагає спеціальних історіографічних видань. Наразі існує невелика кількість суто історіографічних досліджень, присвячених українській діаспорі Канади у 1918–1939 рр. Це пов'язано з довгим замовчуванням проблеми української еміграції в час існування СРСР, а також недостатнім її вивченням у період незалежності України. Більшість напрацьованих з цієї теми не відриваються від контексту історичних робіт і входять у них як обов'язковий елемент згідно з сучасними вимогами до написання наукових публікацій. Історіографію міжвоєнного періоду еміграції вивчали побіжно Ю. Макар [1] і В. Білецький [2]. З цього питання ще в радянський час О. Макаром було захищено дисертацію, яка була написана на базі марксистсько-ленінської методології [3]. Така переконаливо недостатня кількість наукових історіографічних робіт і визначає актуальність обраної нами теми.

Метою статті є репрезентація основних вітчизняних наукових досліджень, що відображають історію української імміграції в Канаді в міжвоєнний період. Згідно з метою поставлено такі завдання: з'ясувати, наскільки повно розкрита обрана тема в історичних дослідженнях; відобразити зміни в методиці й методології вітчизняної історіографії радянського періоду та доби незалежності.

Протягом десятиліть радянська історіографія замовчувала або фальсифікувала відомості про становище українців за межами СРСР. Вона розглядала явище еміграції як прояв класової боротьби селян та робітників, а історію діаспор показувала у світлі переваг соціалістичного способу життя порівняно з вадами капіталістичного. У 1945–1990 рр. виходять поодинокі дослідження А. Шлепакова, В. Євтуха, Л. Лещенка, Ю. Макара, О. Сича тощо [4; 5; 6; 7]. Природно, що вказані роботи мали пропагандистське призначення, проте представлений авторами фактичний матеріал давав можливість отримати важливі відомості про життя українців Канади.

Зі здобуттям Україною незалежності з'явилися нові можливості для написання наукових досліджень із зазначеної теми, відкрився доступ до заборонених раніше джерел та зарубіжної історіографії, стали активніше налагоджуватися контакти з діаспорою. Вітчизняні вчені, зокрема у співавторстві з науковцями з діаспори, починають видавати незаідеологізовані, не обмежені класовим підходом при вивченні історії студії. Так, публікується довідник «Зарубіжні українці» [8], виходять узагальнюючі праці «Українці в зарубіжному світі» під редакцією А. Шлепакова [9] (щоправда, містить радянські ідеологеми), «Українці у світі» [10], в яких описання українських етнічних груп охоплює всі етапи в історії переселень, а не лише міжвоєнний період, і тому є максимально скороченим через широту теми. Подібний характер мають колективна монографія «Українська еміграція: від минувшини до сьогодення» В. Лановика, М. Траф'яка, Р. Матейка та інших [11] і монографія В. Євтуха, Є. Камінського, О. Ковальчук і В. Трощинського «Зберігаючи українську самобутність» [12]. Щоправда, в останній, говорячи про українців у Канаді, автори роблять акцент саме на українцях-комуністах і їхніх зв'язках з Радянським Союзом. Не дивлячись на останню заувагу, якраз В. Євтух є тим науковцем, який зробив вагомий внесок у розроблення теоретичних проблем етнічних взаємин і адаптації іммігрантів в інонаціональному середовищі. В його численних наукових дослідженнях висвітлені причини еміграції, її склад, характер розселення. Він є співавтором ряду монографій з історії еміграції й історії українців у Канаді [13; 14; 15; 16], частина з яких, на жаль, позначена концептуальними підходами тоталітарної доби.

На сучасному етапі в Україні питанням історії української еміграції у Канаді займаються академічні Інститут історії України, Інститут археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського, Інститут соціології, а також Науково-дослідний інститут українознавства МОН України, Львівський національний університет ім. І. Франка, Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича (останній має угоду про спів-

працю з Саскачеванським університетом), Інститут дослідження української діаспори Національного університету «Острозька академія» тощо. Відповідно в Канаді це Канадський інститут українських студій при Альбертському університеті, українські та славістичні кафедри в Торонтському, Альбертському, Манітобському та Саскачеванському університетах.

Серед істориків доби незалежності України варто відзначити постать В. Макара і його ґрунтовне монографічне дослідження «Соціально-політична інтеграція українців у поліетнічне суспільство Канади» [17], в якому автор зробив короткий опис джерел з історії української діаспори в Канаді, в тому числі і з канадських архівів, встановив причини еміграційного руху українців за океан, висвітлив участь переселенців у політичному та державному житті країни, дослідив їхні освітні інституції, побіжно згадавши про імміграційну політику Канади та роботу українських громадських організацій.

Фактори, що впливали на імміграційну політику Канади, її основні принципи та пріоритети окреслені в докторській дисертації О. Сича «Иммиграция и её место в социально-экономическом развитии Канады (1900–1939 гг.)» [18]. У першому розділі дисертації автор подає розгорнуту характеристику опрацьованих матеріалів, частина з яких зберігається в канадських архівах. Науковець говорить про вплив канадського уряду на життя та статус емігрантів та про їхню роль у соціально-економічному розвитку країни. Слід зауважити, що О. Сич досліджує всю імміграцію до Канади у першій половині ХХ ст., а не лише українську.

Питання імміграційної політики Канади міжвоєнного періоду стосовно власне українських переселенців більш розгорнуто репрезентоване в кандидатській дисертації О. Дзири. У роботі також визначені особливості імміграції українців, висвітлені їхнє громадське та політичне життя за океаном та вплив на нього політики канадського уряду [19].

Вагомим для дослідників зарубіжного українства є журнал «Українська діаспора», що виходив у 1992–1997 рр. під егідою Інституту соціології НАН України та редакції «Енциклопедії української діаспори» (США). В ньому час від часу публікувалися статті про причини і склад української еміграції міжвоєнного періоду, ареали розселення та чисельність українців за кордоном, умови їх проживання в іноетнічному середовищі, особливості адаптації та інтеграції, соціально-економічний статус, культурне та громадське життя переселенців.

Джерельна база вивчення імміграційної політики Канади у 1918–1939 рр. є значною за обсягом та різноманітною, через що потребує детальної розробки та вироблення оптимальних підходів при опрацюванні. Спеціальних досліджень цій тематиці не було приурочено. Вона побіжно

розглядалась у роботах В. Макара, С. Качараби, О. Сича в контексті їхніх досліджень. Питання архівної україніки в Канаді вивчалось І. Тюрменко [20] та І. Матяш [21; 22]. Їхні роботи репрезентують описи фондів канадських архівів, які зберігають документи з імміграційної політики Канади в міжвоєнний період. У статті «Архівна та рукописна україніка» І. Матяш надала загальну характеристику українських документів у канадських архівах, а в дослідженні «Архівна україніка в Канаді» – склала типологію архівних документальних джерел канадської україніки, представила історіографію проблеми, описала склад і зміст фондів архівних установ, у яких є матеріали, зокрема, й із задекларованої нами теми.

Преса також є джерелом для вивчення суспільно-політичної ситуації в українській діаспорі. Інформаційний потенціал українських періодичних видань міжвоєнного періоду в Канаді розкрито не повністю. Основа маса досліджень була зроблена зарубіжними вченими. Вітчизняна ж історіографія фактично оминула це питання. Пресу української діаспори в Канаді міжвоєнного періоду досліджувала О. Дзира. У її статті визначено роль преси як виразника думки громадськості, а класифікація часописів здійснена не за місцем видання, як до цього робили попередники з діаспори, а за суспільно-політичними поглядами їхніх видавців [23]. Преса ордену редемптористів розглядається у статті Н. Марченка [24]. В інших дослідженнях періодичні видання згадуються побіжно.

До методології дослідження звернувся в своїй статті «Международные миграции прошлого и настоящего: к оценке моделей и методов исследования» А. Шлепаков [25]. Теоретико-методологічні, термінологічні проблеми феномену української діаспори розкриваються в колективній монографії В. Євтуха, В. Трощинського, А. Попка, О. Швачки [15].

У незалежній Україні перші дослідження щодо виїзду до Канади були приурочені до 100-річчя еміграції українців до Канади. Так, за результатами конференції, проведеної Львівським національним університетом ім. І. Франка у вересні 1991 р., було опубліковано збірник статей «Українська еміграція. Історія та сучасність», серед студій якого, близьких нам за тематикою, – стаття Я. Серкіза щодо Товариства опіки над українськими емігрантами у Львові [26], стаття С. Макарчука про українську еміграцію із Західної України в 20–30-ті роки ХХ ст. [27]. Політичні, соціально-економічні мотиви другої хвилі еміграції українців висвітлені в роботі тернопільських істориків Б. Лановика, М. Траф'яка, Р. Матейка [28]. Соціальна структура української міжвоєнної еміграції, зокрема й заокеанської, проаналізована в статті А. Шваба [29], де автор обмежив географічні рамки свого дослідження Волиню, не пишучи про переселенський рух з інших регіонів України. Подібні питання коротко розглянуті в колективній моно-

графії О. Зубалія, Б. Лановика, М. Траф'яка «Історія української діаспори», що не стосується конкретно еміграції до Канади [30]. Поряд з розглядом передумов другої хвилі еміграції українців із західноукраїнських земель за океан у монографії С. Качараби [31] детально розкриті питання законодавства Канади, Польщі щодо переселенців, діяльність корабельних компаній та товариств опіки над емігрантами. Цілий розділ книги присвячений міжвоєнній еміграції до Канади. Щоправда, С. Карачаба основний акцент зробив на еміграції за океан з теренів Польщі, тому малодослідженими залишились еміграційні потоки з Буковини і Закарпаття. Окремі статті науковець присвятив діяльності польського еміграційного товариства у Львові і його впливам на еміграційні процеси у 1927–1939 рр. [32], ролі представництв мореплавних компаній в еміграційному русі на Західній Україні у 1919–1939 рр., у тому числі й до Канади [33]. Виїзд у Канаду окремо досліджено у його статті про трудову еміграцію міжвоєнного періоду [34].

Про діяльність українських громадських організацій Канади, що правда коротко, можна прочитати в статті М. Лисюк [35]. Історію вивчення гетьманського руху в Канаді та США в ХХ ст. стисло викладено у тезах Л. Бея [36]. В. Бондаренком дуже побіжно досліджена діяльність «Січей» у Канаді в контексті вільнокозацького руху в українській діаспорі [37]. Зв'язки «Січей» з українською католицькою церквою в Канаді оприлюднив на Першій міжнародній конференції з канадознавства, що проходила в Чернівцях, І. Патарак [38].

Інша ситуація із дослідженням комуністичного руху, який набув великої популярності у міжвоєнний період серед українців Канади. Пояснення причин масового поширення комуністичних ідей у діаспорі та шляхів їх втілення в життя є актуальним і сьогодні. В основному історіографія з обраної теми представлена працями членів комуністичних організацій у діаспорі або ж науковців колишнього СРСР. Ці дослідження, як правило, є заідеологізованими й однобоко висвітлюють тогочасні реалії. З наголосом на розкритті життя та діяльності українських комуністів у діаспорі в кінці ХІХ – у ХХ ст., їхніх суспільних та культурних зв'язків з СРСР написана колективна монографія радянських істориків А. Шлепакова, Л. Лещенка, В. Євтуха [39]. Серед сучасних дослідників слід виділити О. Ковальчук, яка звернулася до питання про допомогу діяльності комуністичних організацій українцям на Батьківщині [40], та Ю. Сливку, що написав статтю про діяльність українських комуністів у Канаді на матеріалах західноукраїнської преси [41]. У більшості відомих нам вітчизняних праць оцінки функціонування прокомуністичних товариств є дещо суб'єктивними, тому це ставить перед сучасними істориками завдання напрацювання об'єктивних характеристик комуністичного руху в діаспорі Канади.

Робітничий рух у Канаді в основному був об'єктом зацікавлення російських радянських істориків, у той час як фермерським рухом займався київський дослідник Л. Лещенко [6].

Сучасна наука потребує окремих досліджень та комплексних, узагальнюючих праць про освітній сегмент організованого життя українства в діаспорі. Адже досвід будівництва освіти для української молоді в Канаді, плекання в ній почуття національної гідності, формування національної свідомості можуть стати прикладом для налагодження сучасного навчально-виховного процесу в Україні. Проблема розвитку української освіти в Канаді присвячено ряд студій, переважна більшість з яких не відривається від контексту загальної історії, опису суспільного ладу українців Канади. У радянські часи тема середньої освіти в Канаді була взята для написання кандидатської дисертації Л. Булаєм, який відводив школі «роль ідейного наймита франко-англійських господарів, їх діяльного помічника в справі колонізації країни» [42, с. 26]. З 4-х розділів дисертації 3-й присвячений українській освіті в діаспорі, а саме навчальним закладам, створеним Товариством «Український робітничо-фермерський Дім» (далі – ТУРФДім). При цьому діяльність українських «буржуазних» шкіл як ворожих «робітничим» у дисертації не висвітлена зовсім [42]. Питанню становища шкіл при ТУРФДомі вже в часи незалежності України присвячена стаття М. Скрипника [43]. У монографії сучасного українського дослідника І. Руснака досліджено розвиток української шкільної освіти в Канаді за досить широкий період (кінець XIX і все XX ст.). У ній дуже стисло показано основні віхи громадського життя діаспори для кращого розуміння умов, у яких творилась освіта українців в імміграції. Глибше простежено роботу учительських організацій, їх боротьбу за відновлення системи рідномовного навчання [44]. Із сучасних українських науковців дослідженням вищої освіти в Канаді в першій половині XX ст. займалась О. Ковальчук [45]. У її студіях висвітлено роль інститутів та бурс у збереженні українцями їхньої культури та історичної пам'яті. Освітній процес українців у Канаді у міжвоєнний період і зв'язок навчальних закладів як середніх, так і вищих з громадським життям діаспори проаналізовані у статті О. Дзири [46].

У 1999 р. Інститутом дослідження діаспори за географічним принципом було підготовлено бібліографічний покажчик про закордонних українців, який витримав декілька перевидань [47].

Як бачимо, історіографія дослідження історії української діаспори Канади розлога й різноманітна за тематикою та змістом. У ній істотне місце посідають роботи, які стосуються процесу імміграції українців у міжвоєнний період, зокрема висвітлюють причини, характер і склад другої хвилі. Однак деякі питання з історії української діаспори, що були побіжно ви-

світлені на сторінках узагальнюючих праць, ще не дочекалися ґрунтового опрацювання у спеціальних дослідженнях. Потребують деталізації та порівняльної характеристики умови й можливості виїзду за кордон з різних районів України, оскільки у міжвоєнний період етнографічні землі України були у складі кількох держав. У наукових роботах недостатньо висвітлено вплив законодавства Канади на зростання кількості емігрантів із західно-українських територій. Фактично не досліджена еміграція з теренів УСРР, еміграційне законодавство Румунії, Чехословаччини, СРСР по відношенню до українських переселенців. Допоки ще не існує комплексних праць, які були б присвячені основним напрямам суспільно-політичної діяльності українців у діаспорі у міжвоєнний період. Слабо висвітлено у вітчизняній історіографії залишається громадська діяльність ліберальних, націоналістичних, консервативних та комуністичних організацій у Канаді. Дослідження діяльності комуністичних організацій є заідеологізованими й односторонньо висвітлюють тогочасні реалії, оскільки в основному вони робилися сповідувачами комуністичних поглядів. Інформаційний потенціал українських періодичних видань у Канаді розкрито не повністю. Сучасна наука також потребує окремих досліджень та узагальнюючих праць про освітній сегмент організованого життя українства в діаспорі. Малодослідженою залишається політична сфера життя української діаспори в Канаді у міжвоєнний період. Цій проблематиці не присвячено окремих досліджень, вона розглядалася лише в загальному контексті.

Загалом, більшою мірою українська етнічна група в Канаді вивчена діаспорними вченими, оскільки об'єктивне дослідження обраної проблематики розпочалося на теренах України тільки після розпаду Радянського Союзу. Марксистська історіографія через тогочасні політичні реалії була заідеологізованою. Основними напрямками дослідження були робітничий та фермерський рух у Канаді. Усі інші рухи, незважаючи на їх різноманітність, класифікувались як «буржуазно-націоналістичні», без розрізнення їх статутних платформ, урахування особливостей ідеології та напрямів діяльності. Фальсифікувались причини еміграції й факти виїзду з теренів СРСР. Сама історія Канади викладалась у ключі історії ворожої соціалістичній капіталістичній країни. У часи незалежності України науковці почали поступово відходити від радянської методологічної схеми та застосовувати оригінальні підходи до дослідження, опрацьовувати нові проблеми. Джерельна база вітчизняного діаспорознавства істотно розширюється у зв'язку з передачею недоступних раніше канадських архівів до України.

У 2016 р. минуло 125 років від часу прибуття першого українського іммігранта до Канади, отож можемо сподіватися на підвищення інтересу до історії канадських українців.

Список використаних джерел

1. Макар Ю. Українсько-канадська проблематика в дослідженнях істориків України // Міграційні рухи з Західної України до Західної Канади : матеріали спільних конф. / ред.: О. Макар та Р. Білаш. – Едмонтон : Канад. центр укр. культури та етнографії, Альбертський ун-т ; Від. охорони іст. пам'яток, М-во громад. розвитку Альберти, 2002. – С. 60–66.
2. Білецький В. Українська історіографія Канади 70–80-х рр. // Там само. – С. 52–59.
3. Макар А. Ю. Канадская немарксистская историография истории украинской этнической группы Канады (критический анализ) : автореф. дис. ... канд. ист. наук : 07.00.09. – Ин-т истории АН УССР. – К., 1989. – 18 с.
4. Євтух В. Українські етнічні групи США і Канади : соціально-економічний аспект. – К. : Будівельник, 1980. – 42 с.
5. Евтух В. Б. Иммигранты в инонациональной среде : проблемы адаптации // Миграции и мигранты в мире капитала : исторические судьбы и современное положение. – К. : Наук. думка, 1990. – С. 170–181.
6. Лещенко Л. Фермерское движение Канады (1900–1939 гг.). – К. : Наук. думка, 1979. – 243 с.
7. Макар Ю., Сыч А. Борьба национальных меньшинств в Канаде за свои права : науч.-аналит. обзор. – М. : ИНИОН АН СРСР, 1985. – 68 с.
8. Зарубіжні українці : довід. / С. Ю. Лазебник (кер. авт. кол.), Л. О. Лещенко, Ю. І. Макар та ін. – К. : Україна, 1991. – 252 с.
9. Українці в зарубіжному світі / за ред. А. М. Шлепакова. – К. : Наук. думка, 1991. – 139 с.
10. Україна крізь віки / НАН України, Ін-т археології ; ред. В. А. Смолій. – К. : Вид. дім «Альтернативи», 1999. – Т. 15; Трощинський В. П., Шевченко А. А. Українці в світі. – 352 с.
11. Лановик Б. Д., Траф'як М. В., Матейко Р. М. та ін. Українська еміграція : від минувшини до сьогодні / за ред. Б. Д. Лановика. – Тернопіль : Чарівниця, 1999. – 512 с.
12. Євтух В. Б., Камінський Є. Є., Ковальчук О. О., Трощинський В. П. Зберігаючи українську самобутність. – К. : ІНТЕЛ, 1992. – 100 с.
13. Евтух В. Концепции этносоциального развития США и Канады : типология, традиции, эволюция. – К. : Наук. думка, 1991. – 180 с.
14. Євтух В. Б., Ковальчук О. О. Українці в Канаді. – К. : Будівельник, 1993. – 144 с.
15. Євтух В. Б., Трощинський В. П., Попок А. А., Швачка О. В. Українська діаспора : соціологічні та історичні студії. – К. : Фенікс, 2003. – 228 с.
16. Євтух В. Б., Трощинський В. П., Попок А. А. Закордонне українство : навч. посіб. – К. : ВІК, 2005. – 308 с.
17. Макар В. Ю. Соціально-політична інтеграція українців у поліетнічне суспільство Канади. – Чернівці : Прут, 2006. – 284 с.
18. Сыч А. И. Иммиграция и ее место в социально-экономическом развитии Канады (1900–1939 гг.) : дис. ... д-ра ист. наук : 07.00.03 / Черновицкий гос. ун-т им. Ю. Федьковича. – Черновцы, 1994. – 459 с.

19. Дзира О. І. Імміграційна політика Канади щодо суспільно-політичного статусу українських переселенців 1918–1939 рр. : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.02 / Наук.-досл. ін-т українознавства МОН України. – К., 2017. – 225 с.

20. Тюрменко І. Архівні фонди Канади як джерело до вивчення українознавчих проблем ХХ ст. // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті : тези доп. Перш. міжнар. наук. конф., 8–10 березня 2006 р., Львів. – Львів : Міжнар. ін.-т освіти, культури та зв'язків з діаспорою Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – С. 309–311.

21. Матяш І. Б. Архівна україніка в Канаді : історіографія, типологія, зміст. – К. : Горобець, 2008. – 151 с.

22. Матяш І. Б. Архівна та рукописна україніка : зміст та обсяг поняття, проблема інкорпорації до національного архівного фонду України (на прикладі архівів Канади) // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – К. : Держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв, 2007. – № 1. – С. 17–46.

23. Дзира О. І. Преса української діаспори Канади в міжвоєнний період як виразник думки громадськості // Рукописна та книжкова спадщина України. – К. : НБУВ, 2014. – Вип. 18. – С. 446–459.

24. Марченко Н. Українські періодичні видання католицького ордену отців редemptористів в Канаді // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті : тези доп. другої Міжнар. наук.-практ. конф., 18–20 червня 2008 р., Львів. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. – С. 192–193.

25. Шлепаков А. Н. Международные миграции прошлого и настоящего : к оценке моделей и методов исследования // Зарубежный мир : социально-политические и экономические проблемы / АН УССР, Ин-т социал. и экон. пробл. зарубеж. стран ; [редкол.: А. Н. Шлепаков и др.]. – К. : Наук. думка, 1983. – Вип. 3. – С. 79–85.

26. Серкіз Я. Львівське товариство опіки над українськими емігрантами (1925–1939 рр.) // Українська еміграція. Історія і сучасність : матеріали Міжнар. наук. конф., присв. 100-річчю еміграції українців до Канади / упоряд. Ю. Ю. Сливка. – Львів : Каменяр, 1992. – С. 334–339.

27. Макачук С. Динаміка української еміграції із Західної України в 20–30-ті рр. ХХ ст. // Там само. – С. 116–119.

28. Лановик Б. Д., Гром'як Р. Т., Траф'як М. В. Історія української еміграції : навч. посіб. / за ред. Б. Д. Лановика. – К. : Вища школа, 1997. – 520 с.

29. Шваб А. Соціальна структура міжвоєнної еміграції з Волині // Питання історії Нового та Новітнього часу : зб. наук. ст. – Чернівці : Рута, 2000. – Вип. 7. – С. 279–289.

30. Зубалій О. Д., Лановик Б. Д., Траф'як М. В. Історія української діаспори : навч. посібник для студентів вузів. – К. : ІЗМН, 1998. – 148 с.

31. Качараба С. П. Еміграція з Західної України (1919–1939). – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – 416 с.

32. Качараба С. П. Польське еміграційне товариство у Львові (1927–1939) // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 1999. – Вип. 34. – С. 479–485.

33. Качараба С. П. Роль мореплавних компаній та їх агентури в еміграційному русі на Західній Україні (1919–1939) // Там само. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2000. – Вип. 35–36. – С. 274–285.

34. Качараба С. П. Трудова еміграція із Західної України в Канаду (1919–1939) // Там само. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – Вип. 37. – Ч. 1. – С. 350–363.

35. Лисюк М. Л. Повоєнна українська еміграція та її роль у створенні українських громадсько-політичних організацій у Канаді (1922–1933 рр.) // Магістеріум : іст. студії : зб. наук. праць. – К. : Педагогіка, 2001. – Вип. 7. – С. 104–107.

36. Бей Л. Коротка історія Української гетьманської організації Америки // Вісник Київського державного лінгвістичного університету. Серія : Історія. Економіка. Філософія. – К. : Вид. центр КДЛУ, 2000. – Вип. 4. – С. 295–321.

37. Бондаренко В. Значення вільнокозацького руху у громадсько-політично му житті української діаспори і збереженні національної ідентичності // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті : сучасний вимір, проєкція у майбутнє (у рамках Конгресу української діаспори) : зб. матеріалів третьої Міжнар. наук.-практ. конф., 23–25 червня 2010 р., Львів. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2010. – С. 161–165.

38. Патарак І. Релігійний вплив на формування громадських організацій українців у Канаді до Другої світової війни // Матеріали Першої міжнар. конф. з канадознавства, 26–28 лютого 2010 р., Чернівці. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2011. – С. 222–226.

39. Українські канадці в історичних зв'язках із землею батьків : до 100-річчя прибуття перших українських поселенців до Канади : зб. / авт. кол. : А. М. Шлепаков та ін. – К. : Дніпро, 1990. – 231 с.

40. Ковальчук О. Солідарність українців Канади та їхніх нащадків з Україною // Міграційні рухи з Західної України до Західної Канади : матеріали спільних конф. / ред. : О. Макар та Р. Блаш. – Едмонтон : Канад. центр укр. культури та етнографії, Альберт. університет; Від. охорони іст. пам'яток, М-во громад. розвитку Альберти, 2002. – С. 96–98.

41. Сливка Ю. Суспільно-політичне життя українців Канади в дзеркалі західноукраїнської преси (20–30-ті роки) // Українська еміграція. Історія і сучасність : матеріали Міжнар. наук. конф., присв. 100-річчю еміграції українців до Канади / упоряд. Ю. Ю. Сливка. – Львів : Каменяр, 1992. – С. 140–153.

42. Булай Л. В. Система народної освіти в Канаді : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Наук.-досл. ін-т педагогіки УРСР МО УРСР. – К., 1972. – 183, [35] с.

43. Скрипник М. Українські школи товариства «Український робітничо-фермерський Дім» у Канаді (1920–1940 роки) // Українська еміграція. Історія і сучасність : матеріали Міжнар. наук. конф., присв. 100-річчю еміграції українців до Канади / упоряд. Ю. Ю. Сливка. – Львів : Каменяр, 1992. – С. 129–140.

44. Руснак І. С. Розвиток українського шкільництва в Канаді (кінець XIX–XX століття). – Чернівці : Рута, 2000. – 363 с.

45. Ковальчук О. О. Роль українських бурс, інститутів у збереженні українства в Канаді (перша половина XX ст.) // Міжнародний науковий форум : соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент : зб. наук. праць. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 7. – С. 105–119.

46. Дзира О. І. Освітня система української діаспори Канади у міжвоєнний період // Українознавство. – К. : Наук.-дослід. ін-т українознавства МОН України, 2015. – № 1 (54). – С. 198–211.

47. Українське зарубіжжя : бібліогр. показ. (1900 – серпень 2006) / Ін-т досліджень діаспори ; упоряд. І. Винниченко, Н. Лисогорова. – К. : Forsal 8, 2006. – 320 с.

References

1. Makar, Yu. (2002). Ukrainско-kanadska problematyka v doslidzhenniakh istorykiv Ukrainy [Ukrainian-Canadian problems in the research of historians of Ukraine]. In O. Makar, R. Bilash (Eds.), *Mihratsiini rukhy z Zakhidnoi Ukrainy do Zakhidnoi Kanady* [Migrations from Western Ukraine to Western Canada]: *proceedings of the joint conferences* (pp. 60–66). Edmonton: Kanadskyi tsentr ukrainskoi kultury ta etnografii, Albertskiy universytet, Viddil okhorony istorychnykh pamiatok, Ministerstvo hromadskoho rozvytku Alberta. [In Ukrainian].

2. Biletskyi, V. (2002). *Ukrainska istoriografii Kanady 70–80-kh rr.* [Ukrainian historiography of Canada in the 70–80s]. In O. Makar, R. Bilash (Eds.), *Mihratsiini rukhy z Zakhidnoi Ukrainy do Zakhidnoi Kanady* [Migrations from Western Ukraine to Western Canada]: *proceedings of the joint conferences* (pp. 52–59). Edmonton: Kanadskyi tsentr ukrainskoi kultury ta etnografii, Albertskiy universytet, Viddil okhorony istorychnykh pamiatok, Ministerstvo hromadskoho rozvytku Alberta. [In Ukrainian].

3. Makar, A. Iu. (1989). *Kanadskaia nemarksisitskaia istoriografii istorii ukrain-skoi etnicheskoi grupy Kanady (kriticheskii analiz)* [Canadian non-Marxist historiography of the history of the Ukrainian ethnic group of Canada (critical analysis)] (Extended abstract of PhD dissertation). Institute of History of the AS of Ukrainian SSR, Kyiv, Ukraine. [In Russian].

4. Yevtukh, V. (1980). *Ukrainski etnichni hrupy SShA i Kanady: sotsialno-ekonom-ichnyi aspekt* [Ukrainian ethnic groups of the United States of America and Canada: socio-economic aspect]. Kyiv: Budivelnik. [In Ukrainian].

5. Evtukh, V. B. (1990). *Immigranty v inonatsionalnoi srede: problemy adaptatsii* [Immigrants in the foreign environment: adaptation problems]. In *Migratsii i migranty v mire kapitala: istoricheskie sudby i sovremennoe polozhenie* [Migrations and migrants in the world of capital: historical destinies and contemporary situation] (pp. 170–181). Kyiv: Naukova dumka. [In Russian].

6. Leshchenko, L. (1979). *Fermerskoe dvizhenie Kanady (1900–1939 gg.)* [Farmer's movement of Canada (1900–1939)]. Kyiv: Naukova dumka. [In Russian].

7. Makar, Iu., Sych, A. (1985). *Borba natsionalnykh menshinstv v Kanade za svoi prava: nauchno-analiticheskii obzor* [The struggle of national minorities in Canada for their rights: scientific and analytic review]. Moscow: INION AN SRSR. [In Russian].

8. Lazebnyk, S. Yu., et al. (1991). *Zarubizhni ukraintsi: dovidnyk* [Foreign Ukrainians: handbook]. Kyiv: Ukraina. [In Ukrainian].

9. Shlepakov, A. M. (Ed.). (1991). *Ukraiintsi v zarubizhnomu sviti* [Ukrainians in the foreign world]. Kyiv: Naukova dumka. [In Ukrainian].

10. Smolii, V. A. (Ed.). (1999). *Ukraina kriz viky* [Ukraine through the ages]: *Vol. 15*. V. P. Troshchynskiy, A. A. Shevchenko, *Ukraiintsi v sviti* [Ukrainians in the world]. Kyiv: Vydavnychiy dim “Alternatyvy”. [In Ukrainian].

11. Lanovyk, B. D., Trafiak, M. V., Mateiko, R. M., Matysiakevych, Z. M., Lanovyk Z. B. (1999). *Ukrainska emihratsiia: vid mynuvshyny do sohodennia* [Ukrainian emigration: from past to present]. Ternopil: Charivnytsia. [In Ukrainian].
12. Yevtukh, V. B., Kaminskyi, Ye. Ye., Kovalchuk, O. O., Troshchynskyi, V. P. (1992). *Zberihaiuchy ukrainsku samobutnist: kolektyvna monohrafiia* [Keeping Ukrainian originality: collective monograph]. Kyiv: INTEL. [In Ukrainian].
13. Evtukh, V. (1991). *Konceptcii etnosotcialnogo rozvittia SShA i Kanady: tipologii, traditcii, evoliutcii* [Conceptions of ethnic and social development of the USA and Canada: typology, traditions, evolution]. Kyiv: Naukova dumka. [In Ukrainian].
14. Yevtukh, V. B., Kovalchuk, O. O. (1993). *Ukrainci v Kanadi* [Ukrainians in Canada]. Kyiv: Budivelnyk. [In Ukrainian].
15. Yevtukh, V. B., Troshchynskyi, V. P., Popok, A. A., Shvachka, O. V. (2003). *Ukrainska diaspora: sotsiologichni ta istorichni studii* [Ukrainian Diaspora: sociological and historical studies]. Kyiv: Feniks. [In Ukrainian].
16. Yevtukh, V. B., Troshchynskyi V. P., Popok A. A. (2005). *Zakordonne ukrainstvo: navchalnyi posibnyk* [Foreign Ukrainians: manual]. Kyiv: VIK. [In Ukrainian].
17. Makar, V. Yu. (2006). *Sotsialno-politychna intehtratsiia ukrainciv u polietnichne suspilstvo Kanady* [Social and political integration of the Ukrainians into the multi-ethnic society of Canada]. Chernivtsi: Prut, 2006. [In Ukrainian].
18. Sych, A. I. (1994). *Immigratsiia i ee mesto v sotcialno-ekonomicheskom rozvittii Kanady (1900–1939 gg.)* [Immigration and its place in social and economic development of Canada (1900–1939)] (Doctoral dissertation). Yu. Fedkovych State University of Chernivtsi. Chernivtsi, Ukraine. [In Ukrainian].
19. Dzyra, O. I. (2017). *Immihratsiina polityka Kanady shchodo suspilno-politichnoho statusu ukrainskykh pereselentsiv in 1918–1939 rr.* [Immigration policy of Canada as to social and political status of Ukrainian immigrants in 1918–1939] (PhD dissertation). Research and Development Institute of Ukrainian Studies of the Ministry of Education and Science of Ukraine. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
20. Tiurmenko, I. (2006, March). *Arkhivni fondy Kanady yak dzherelo do vychennia ukrainoznavchykh problem XX st.* [Archival fonds of Canada as a source for research into the Ukrainian studies problems of the 20th century]. In *Diaspora yak chynnyk utverdzhennia derzhavy Ukraina u mizhnarodnii spilnoti: tezy dopovidei pershoi mizhnarodnoi naukovoï konferentsii* [Diaspora as a factor in affirming the state of Ukraine in the international community: abstracts of papers of the first international scientific conference] (pp. 309–311). Lviv: Mizhnarodnyi instytut osvity, kultury ta zviazkiv z diasporoiu Natsionalnoho universytetu “Lvivska politehnika”. [In Ukrainian].
21. Matiash, I. B. (2008). *Arkhivna ukrainika v Kanadi: istoriografii, typologii, zmist* [Archival Ukrainica in Canada: historiography, typology, content]. Kyiv: Horobets. [In Ukrainian].
22. Matiash, I. B. (2007) *Arkhivna ta rukopysna ukrainika: zmist ta obsiah poniatia, problema inkorporatsii do natsionalnoho arkhivnoho fondu Ukrainy (na prykladi arkhiviv Kanady)* [Archival and manuscript Ukrainica: content and scope of the concept, the issue of incorporation into the National Archival Fund of Ukraine (on the example of archives of Canada)]. In *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia* [Library. Documentation. Informology], No. 1, pp. 17–46. [In Ukrainian].

23. Dzyra, O. I. (2014). *Presa ukraïnskoi diaspory Kanady v mizhvoiennyi period, yak vyraznyk dumky hromadskosti* [The press of the Ukrainian Diaspora of Canada in the interwar period as the exponent of public opinion]. In *Rukopysna ta knyzhkova spadshchyna Ukrainy* [Manuscript and book heritage of Ukraine], Is. 18, pp. 446–459. [In Ukrainian].

24. Marchenko, N. (2008). *Ukraïnski periodychni vydannia katolytskoho ordenu otsiv redemptyristiv v Kanadi* [Ukrainian periodicals of the catholic order of the Redemptorist Fathers in Canada]. In *Diaspora yak chynnyk utverzhennia derzhavy Ukraina u mizhnarodnii spilnoti* [Diaspora as a factor in affirming the state of Ukraine in the international community]: *abstracts of papers of the second International scientific conference*. (pp. 192–193). Lviv: Vydavnytstvo Natsionalnoho universytetu “Lvivska politekhnika”. [In Ukrainian].

25. Shlepakov, A. N. (1983). *Mezhdunarodnye migratsii proshlogo i nastoiashchego: k otcenke modelei i metodov issledovaniia* [The international migrations of the past and present: on the evaluation of models and methods of research]. In *Zarubezhnyi mir: sotcialno-politicheskie i ekonomicheskie problemy* [Foreign world: socio-political and economic problems], Is. 3, pp. 79–85. [In Ukrainian].

26. Serkiz, Ya. (1992). *Lvivske tovarystvo opiky nad ukraïnskymy emigrantamy (1925–1939 rr.)* [Lviv society of custody at Ukrainian emigrants (1925–1939)]. In Yu. Yu. Slyvka (Comp.), *Ukraïnska emihratsiia. Istoriiia i suchasnist. Materialy mizhnarodnykh naukovykh konferentsii, prysviachenykh 100-richchiu emihratsii ukraïntsiv do Kanady* [Ukrainian emigration. History and contemporaneity. Proceedings of the international scientific conferences devoted to the 100th anniversary of the Ukrainian emigration to Canada] (pp. 334–339). Lviv: Kameniar. [In Ukrainian].

27. Makarchuk, S. (1992). *Dynamika ukraïnskoi emihratsii iz Zakhidnoi Ukrainy v 20–30-ti rr. XX st.* [Dynamics of Ukrainian emigration from Western Ukraine in the 20–30s of the XXth century]. In Yu. Yu. Slyvka (Comp.), *Ukraïnska emihratsiia. Istoriiia i suchasnist. Materialy mizhnarodnykh naukovykh konferentsii, prysviachenykh 100-richchiu emihratsii ukraïntsiv do Kanady* [Ukrainian emigration. History and contemporaneity. Proceedings of the international scientific conferences devoted to the 100th anniversary of the Ukrainian emigration to Canada] (pp. 116–119). Lviv: Kameniar. [In Ukrainian].

28. Lanovyk B. D., Hromiak R. T., Trafiak M. V., Matysiakovykh Z. M. (1997). *Istoriiia ukraïnskoi emihratsii: navch. posibnyk* [The history of the Ukrainian emigration: manual]. Kyiv: Vyscha shkola. [In Ukrainian].

29. Shvab, A. (2000). *Sotsialna struktura mizhvoiennoi emihratsii z Volyni* [The social structure of the interwar emigration from Volyn]. In *Pytannia istorii Novoho ta novitnoho chasu: zbirnyk naukovykh statei* [Questions of history of Modern and Contemporary time: collection of scientific articles], Is. 7, pp. 279–289. [In Ukrainian].

30. Zubalii, O. D., Lanovyk, B. D., Trafiak, M. V. (1998). *Istoriiia ukraïnskoi diaspory: navchalnyi posibnyk dlia studentiv vuziv* [The history of the Ukrainian Diaspora: educational manual for university students]. Kyiv: IZMN. [In Ukrainian].

31. Kacharaba, S. P. (2003). *Emihratsiia z Zakhidnoi Ukrainy (1919–1939)* [Emigration from Western Ukraine (1919–1939)]. Lviv: Lvivskiy natsionalnyi universytet im. I. Franka. [In Ukrainian].

32. Kacharaba, S. P. (1999). *Polske emihratsiine tovarystvo u Lvovi (1927–1939)* [Polish emigration society in Lviv (1927–1939)]. In *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia istorychna* [Herald of Lviv University. Historical series], Is. 34, pp. 479–485. [In Ukrainian].

33. Kacharaba, S. P. (2000). *Rol moreplavnykh kompanii ta ikh ahentury v emihratsiinomu rusi na Zakhidnii Ukraini (1919–1939)* [The role of nautical companies and their agents in the emigration movement in Western Ukraine (1919–1939)]. In *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia istorychna* [Herald of Lviv University. Historical series], Is. 35–36, pp. 274–285. [In Ukrainian].

34. Kacharaba, S. P. (2002). *Trudova emihratsiia iz Zakhidnoi Ukrainy v Kanadu (1919–1939)* [Labour emigration from Western Ukraine to Canada (1919–1939)]. In *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia istorychna* [Herald of Lviv University. Historical series], Is. 37, Pt. 1, pp. 350–363. [In Ukrainian].

35. Lysiuk, M. L. (2001). *Povoienna ukrainska emihratsiia ta ii rol u stvorenni ukrainskykh hromadsko-politychnykh orhanizatsii u Kanadi (1922–1933 rr.)* [Ukrainian postwar emigration and its role in the creation of the Ukrainian public and political organizations in Canada (1922–1933)]. In *Mahisterium: istorychni studii: zbirnyk naukovykh prats* [Magisterium: historical studies: collection of scientific works], Is. 7, pp. 104–107. [In Ukrainian].

36. Bei, L. (2000). *Korotka istoriia Ukrainskoi hetmanskoj orhanizatsii Ameryky* [A brief history of the Ukrainian hetman organization of America]. In *Visnyk Kyivskoho derzhavnoho linhvistychnoho universytetu. Seriiia: Istoriiia. Ekonomika. Filosofiia* [Herald of Kyiv State Linguistic University], Is. 4, pp. 295–321. [In Ukrainian].

37. Bondarenko, V. (2010, June). *Znachennia vilnokozatskoho rukhu u hromadsko-politychnomu zhytti ukrainskoi diaspory i zberezheni natsionalnoi identychnosti* [A significance of freekozak movement in public and political life of the Ukrainian Diaspora and preserving the national identity]. In *Diaspora yak chynnyk utverdzhennia derzhavy Ukraina u mizhnarodnii spilnoti: suchasnyi vymir, proektsiia u maibutnie (u ramkakh Konhresu ukrainskoi diaspory)* [Diaspora as a factor in affirming the state of Ukraine in the international community: a modern measuring, a project into the future (within the Ukrainian Diaspora congress)]: *collection of proceedings of the Third international scientific conference* (pp. 161–165). Lviv: Vydavnytstvo Natsionalnoho universtetu “Lvivska politekhnika”. [In Ukrainian].

38. Patarak, I. (2011, February). *Relihiiniy vplyv na formuvannia hromadskykh orhanizatsii ukrainsiv u Kanadi do Druhoi svitovoi viiny* [Religious influence on the formation of the Ukrainian public organizations in Canada before the Second World War]. In *Materialy Pershoi mizhnarodnoi konferentsii z Kanadoznavstva* [Proceedings of the First international conference on Canadian studies] (pp. 222–226). Chernivtsi: Chernivetskyi natsionalnyi universytet. [In Ukrainian].

39. Shlepakov, A. M., et al. (1990). *Ukrainski kanadtsi v istorychnykh viazkakh iz zemleiu batkiv: do 100-richchia prybuttia pershykh ukrainskykh poselentsiv do Kanady: zbirnyk* [Ukrainian Canadians in historical ties with their homeland: to the 100th anniversary of the arrival of the first Ukrainian settlers in Canada: collected book]. Kyiv: Dnipro. [In Ukrainian].

40. Kovalchuk, O. (2002). *Solidarnist ukrainsiv Kanady ta ikhnikh nashchadkiv z Ukrainoiu* [Solidarity of the Ukrainians of Canada and their descendants with Ukraine]. In O. Makar, R. Bilash (Eds.), *Mihratsiini rukhy z Zakhidnoi Ukrainy do Zakhidnoi Kanady* [Migrations from Western Ukraine to Western Canada]: *proceedings of the joint conferences* (pp. 96–98). Edmonton: Kanadskyi tsentr ukrainskoi kultury ta etnohrafii, Alberta universytet, Vidil okhorony istorychnykh pamiatok, Ministerstvo hromadskoho rozvytku Alberta. [In Ukrainian].

41. Slyvka, Yu. (1992). *Suspilno-politychne zhyttia ukrainsiv Kanady v dzerkali zakhidnoukrainskoi presy (20–30-ti roky)* [Social and political life of the Ukrainians of Canada in the mirror of the Western Ukrainian press (20–30s)]. In Yu. Yu. Slyvka (Comp.), *Ukrainska emihratsiia. Istorii i suchasnist. Materialy mizhnarodnykh naukovykh konferentsii, prysviachenykh 100-richchiiu emihratsii ukrainsiv do Kanady* [Ukrainian emigration. History and contemporaneity. Proceedings of the international scientific conferences devoted to the 100th anniversary of the Ukrainian emigration to Canada] (pp. 140–153). Lviv: Kameniar. [In Ukrainian].

42. Bulai, L. V. (1972). *Systema narodnoi osvity v Kanadi* [The system of public education in Canada] (PhD dissertation). Research and Development Institute of Pedagogy of the Ukrainian SSR of the Ministry of Education of the USSR, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

43. Skrypnyk, M. (1992). *Ukrainski shkoly tovarystva “Ukrainskyi robitnycho-farmerskyi dim” u Kanadi (1920–1940 roky)* [The Ukrainian schools of the Ukrainian labour-farmer temple association in Canada (1920–1940s)]. In Yu. Yu. Slyvka (Comp.), *Ukrainska emihratsiia. Istorii i suchasnist. Materialy mizhnarodnykh naukovykh konferentsii, prysviachenykh 100-richchiiu emihratsii ukrainsiv do Kanady* [Ukrainian emigration. History and contemporaneity. Proceedings of the international scientific conferences devoted to the 100th anniversary of the Ukrainian emigration to Canada] (pp. 129–140). Lviv: Kameniar. [In Ukrainian].

44. Rusnak, I. S. (2000). *Rozvytok ukrainskoho shkylnytstva v Kanadi (kinets XIX–XX stolittia)* [The development of Ukrainian schooling in Canada (late nineteenth and twentieth centuries)]. Chernivtsi: Ruta. [In Ukrainian].

45. Kovalchuk, O. O. (2011). *Rol ukrainskykh burs, instytutiv u zberezhenii ukrainstva v Kanadi (persha polovyna XX st.)* [The role of the Ukrainian seminaries, institutions in preserving the Ukrainians in Canada (the first half of the twentieth century)]. In *Mizhnarodnyi naukovyi forum: sotsiologhiia, psykholohiia, pedahohika, menezhment: zb. nauk. prats* [The International scientific forum: sociology, psychology, pedagogy, management: collection of scientific works], Is. 7, pp. 105–119. [In Ukrainian].

46. Dzyra, O. I. (2015). *Osvitnia systema ukrainskoi diaspory Kanady u mizhvoiennyi period* [The educational system of the Ukrainian Diaspora of Canada in the interwar period]. In *Ukrainoznavstvo* [Ukrainian studies], No. 1 (54), pp. 198–211. [In Ukrainian].

47. Vynnychenko, I., Lysohorova, N. (Comps.) (2006). *Ukrainske zarubizhzhia: bibliohrafichnyi pokazhchyk (1900 – serpen 2006)* [Ukrainian foreign countries: bibliographic index (1900 – August 2006)]. Kyiv: Forsal 8. [In Ukrainian].

Dzyra Olesia Ivanivna

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

Domestic studies of the history of the Ukrainian Diaspora of Canada in the interwar period.

In the article the bulk of domestic historiography is systematized, general and special studies on the topic are distinguished. The scientific achievements of Ukrainian scientists, created both at the age of the Soviet state and at the time of the independence of Ukraine concerning the emigration of the Ukrainian immigrants to Canada, social and political life of the Diaspora in the interwar period and the impact on it of the immigration policy of the country are analyzed. The changes in the methods and methodology of the Soviet and contemporary historiography are reflected, the causes of these differences with taking into consideration the periodization of the national historical thought development are analyzed. It has been noted, the source base of the national Diaspora studies is substantially extending due to the transfer of previously inaccessible Canadian archives to Ukraine. The author states, that the Ukrainian ethnic group in Canada has mostly been researched by the Diaspora scientists. It is ascertained how deeply certain questions were enlightened, and what problems require further research.

Key words: scientific research, domestic historiography, Ukrainian Diaspora, Canada.

Дзыра Олеся Ивановна

Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского

Отечественные исследования истории украинской диаспоры Канады в межвоенный период.

В статье систематизирован основной массив отечественной историографии, выделены общие и специальные исследования по теме. Проанализированы научные наработки украинских ученых, созданные как в эпоху Советского государства, так и во времена независимости Украины, касающиеся эмиграции украинских переселенцев в Канаду, общественно-политической жизни диаспоры в межвоенный период и влияния на него иммиграционной политики страны. С учетом периодизации развития отечественной исторической мысли отображены изменения в методике и методологии советской и современной историографии, проанализированы причины таких различий. Отмечено, что источниковая база отечественного диаспороведения существенно расширяется в связи с передачей недоступных ранее канадских архивов в Украину. Констатируется, что в большей степени украинская этническая группа в Канаде исследована диаспорными учеными. Выявлена степень глубины разработки тех или иных вопросов и то, какие именно проблемы требуют дальнейших наработок.

Ключевые слова: научные исследования, отечественная историография, украинская диаспора, Канада.